

הטא המרגלים ומעשה העגל

לכאורה, חטא החמור ביותר היה מעשה העגל. אמנם הידאשונים ובעיקר "הכהנים" מטבירים שחטא זה חמור היה לפי מדרגתם ולא היה כעבורהוזה ממש, ובכל זאת כתוצאה ממנו נאמר "וביום פקדי ופקודתי". זאת אומרת שנמשכה ממנו תולשה רחובית לעם ישראל לכל הדורות. רגם זאת: לולא מעשה העגל, לא היינו צריכים לכבוש את ארץ ישראל עלידי מלחמות, כמבואר ב"אורות". רגם כליה יש "גדלים", למשל ה"משך. הכמה", שהגישו שחטא המרגלים היה יותר חמור, ממעשה העגל, כפי שניכר בתורת העונש. וכן, מעשה העגל לא הקיף את כל עם ישראל, אלא רק שלושת אלפים איש אשר ממש עבדו לעגל והם נהרגו, ואחר-כך כל מהלך העם חזר לחוקו. מה שאי-יכין להטא המרגלים, שבו חטא כל העם כולו, וכתוצאה ממנו נגרמה מהפיכה בכל מהלך הדרך: במקום הליכה של אחד עשר יום עלי-מנת להגיע לארץ ישראל, נגזר עליהם לנדוד ארבעים שנה. העונש הוטל על כל הדור כולו, פרט ליהושע וכלב, שכל הדור נפטל מלהכנס לארץ ישראל, ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה". ורק הבנים זכו לעלות לארץ ישראל.

שורש חטא המרגלים:

לכן הארץ הזאת שייכת לנו בכל תוקף, ככל מלא אלפי אחוהים, ולא פותח מזה. כאן היסוד העיקרי של חטא המרגלים: חוסר בירוד החשבון האלוהי המציאותי הקוסמולוגי של שייכות העם והארץ. ממילא אפשר להבין, מדוע הפגם הזה הוא יותר גרוא ומרעיש ממעשה העגל. הוא יעזוב ביסוד המציאות, בעובדה האלוהית של שייכות העם לארץ והארץ לעם. ועוד ביסוד סדר הבריאה של "כוננת ארץ ותעמוד", "תבל וישיבי בה". התוצאה מזה היא סדגריה נוראה, שבמקום דרך קצרה של "אחד עשר יום מהריב", התחדשה גידיה של ארבעים שנה. הידוד התוא נפסק והתקף באופן יסודי, ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה". ורק הידוד הבא יתחדש ויירש את הארץ. התקנה היסודית שחסרה אצל מוציא ריבת הארץ, הייתה נקודת ההכרה והאמונה בחיוביות השלמה של העם והארץ. לכן דור זה נתקן לגמרי. אבל הארץ שייכת לכלל ישראל, והדור השני יבוא וינח.

אמת הריני, פהא לתתך

אמת הריני, פהא לתתך

שורש חטא המרגלים

בדבריהם של המרגלים מתגלה חוסר הכנה לקשר המהותי שבין עם ישראל לארץ ישראל. המרגלים בחיוביים אל העם שירשבו שם - "לא טובל לעלות אל האם כי חזק הוא ממנו" - בלא להתחייב אל הארץ והיחזקותה לעם ישראל. העם הלושע וכלב אומרים: "עלה נעלה וירשנוהי אתה, כי יכול טובל לה". הם מחייבים את הארץ עצמה ולא התוכרה האלוהי שעם ישראל ישב בה, דבר המחייב לעלות אליה ולרשת אותה, בין אם אין שם גינים ובין אם יש שם גינים באופן צרא.

חיוביות ארץ ישראל לאומה

כל זה מבני שעיני עיניו של עם ישראל אינו אלא בארץ. יומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. רק בארץ ישראל הם נקראים גוי אחד. וענינו זה של עם ישראל מתחיל מאברהם אבינו, אשר לו נאמר "ואעשך לגוי גדול", גדול באפשרות והפעת הקדושה במובן הלאומי. כי קדושת הפרט נמצאת גם אצל "אומות העולם", אבל קדושת הכלל יכולה להימצא רק בעם ישראל, כדברי קדרשו של המרגל.

חוסר ההכנה וחוסר האמונה, בצעם ענין עם ישראל ותורה במציאות של קידוש החיים וקידוש הארצות, הם אשר גרמו למאיסת ארץ חמדה עלידי כל העם כולו, ונגזר עתה על כל הדור.

חטא המרגלים

חטא המרגלים לא היה בתוצאת דיבה על הארץ בצעמה, אלא כסלידה מהשייכות החיובית שלנו לארץ. זהו הקלקול באמונה הידוד גרוא ואיום. מפני שהעם הזה נמצא על פני כדור הארץ, לכן הכרחי החיובי במובן אלוהי והיסטורי שיהיה לו חלק מיוחד בכדור הארץ. "חלק די עמו, יעקב חבל נחלתו". ענינו של העם בתור חלק אלוהי של האנושות וענינו של הארץ בתור חלק אלוהי של כדור הארץ, הם שני צדדים הקשורים יתור. שנים שהם אחד. אין לחשוב אחרת בשום פנים ואופן. במידה שאין הבנה זו ממלאה את כל ההכרה, יש מקום לקלקולים באומה. זאת הנקודה היסודית של חטא המרגלים.

אין עם בלי ארץ: העם שייך לארץ והארץ שייכת לעמו. הא בהא חליא. יתר על כן: אין לך אדם שאין לו מקום. לפייה הארץ בענינה האלוהי קודמת היא לעם.

ייתי כבודי, אשר בפסוקי דזמרה, הוא לקט פסוקים המתחיל בשבחה כללי לר ומסתיים בענין בחידת ישראל. אבל לפני פסוקי בחידת ישראל, מופיעים פסוקי הבחינה בארץ: "כי בחר ד' בציון, אה למושב לר, ורק אחר-כך "כי יעקב בחר לו יה, ישראל לסגלתו". אבל באמת, הם שנים שהם אחד, לכן ממשך הפסוק הבא "כי לא ישל ד' עמו ונתלתו לא יעזבו".

אמת הריני, פהא לתתך

שכלו מתי מדבר - דמניא: כל ארבעים שנה שהיו צמדנר נכל ערצ

תשעה בלז היה הכרוח יונא ואומר: לאו לתפור. והיה כל אחד ואחד יונא ומופר לו קנה, וישן זו, שמה ימות קודם שימפור. ולמחר הכרוח יונא וקורא: יצדלו חיים מן המתים. וכל שהיה זו נפש חיים - היה עומד ויוא. וכל שנה היו עושין כן, ובשנת ארבעים שנה עשו, ולמחר עמדו כולן חיים, וכיון שראו כן תמחו ואמרו: שמה טעינו בחשבון המדש? חזרו ושכחו בקצריהן בלילות עד ליל חמשה עשר, וכיון שראו שנחמללה הלננה בחמשה עשר, ולא מת אחד מהם - ידעו שחשבון מדש מכוון, וכנר ארבעים שנה של גורה נשלמו, קצעו אותה הדור לאותו היום יום טוב.

ארץ ישראל מתוך תורה

הבניין הגדול של כלל ישראל הוא מתוך בניין התורה. "וכל בניך למודי ד" - אל תקרי בניך אלא בוניך". בניין הארץ הממשי והשלם קשור לבנין התורה, הולך ביחד עם בניין התורה. ישיבת ארץ ישראל וישיבתה של תורה - זו אותה מילה, אותה מידה, שניהם ביתר - חלקי עבודה. כל הצדדים מופיעים יתור וכולנו חיילים. גרבה בקנין תורה, ביראת שמים של תורה, מתוך אמונה ב"אשר בחר בנו מכל העמים", מתוך לאומיות אמיתית של קדושה. שקידת התורה, רבקות בתורה וגדלות בתורה - וזוהי שליחותנו ההיסטורית האלוהית בדורותינו, בתוכנו ומתוכנו על ציון, ומתוך כך נוכח לאולה שלמה.

אמת הריני, פהא לתתך

אמת הריני, פהא לתתך

הוא נברא דנפלה ליה יבמה כי תזאה אתה לקמה דר דענא איל מדו למרח ולכמה יאיל יארוז גשא כותיה ומ כרך המקס שרדנו ודא יר ארדי

א"ל אחו טא כומי

אמת הריני, פהא לתתך

ארץ ישראל

ארץ ישראל איננה דבר חיצוני, קנין חיצוני לאומה רק בתור אמצעי למכרה של דתהעגרה והלית והתוקף קיומה חמרי או אסילו תרונתי. ארץ ישראל היא הסיבה עצמותה קשורה בקשרי ימים עם האומה חקוקה בסגולות פנימיות עם מציאותה ומתוך כך אי-אפשר לעמוד על הזוכן של סגולה קדושת ארץ ישראל, ולתרגיזה לפועל את עומק הבנה בשום השכלת רציונלית אנשית כי-אם ברוח ד אשר על האומה ככללה. בהטבעת הטבעית הרוחנית אשר בנושמת ישראל, שהיא ששולחת את קויה בצבעים טבעיים בכל הארצות של הערששת הבריאה ופנתות האט את זריחה העליונה עליי אתה המדה של רוח הקדושה העליונה הממלאת ימים ונעם עליון את לבב קדושי הרעיון ועמקיו המחשבה הישראלית.

בפתיחתו ל"אורות" - שולל הדב וייל המיסות חיצונית בקשו ייבין העם והארץ, ארץ ישראל איננה דבר חיצוני, קנין חיצוני לאומה. רק בתור אמצעי למכרה של התאגדות הכללית והתקוף קיומה החומרי, או אפילו הרוחני. הוא שולל את החשבון המקובל הרוואה בארץ רק כחבל נחלת לקיום הפניו ובמקור מוחה לישבים עליה, או אפילו בדרגה יותר גבוהה במקור השראה ליצורה תרבותית, או גורם מלבד לשמירת האומה במרחב רחוני. שתי המיסות אלו, שנקבעו על דמוחה של התנועה הציונית לראות בארץ ישראל במקום מנוחה מודיפית המיים - במתחן המדיני מטרדו של הרצל שרצה לפתור את לדאות בארץ ישראל ברוח דומי - לפתור את בעיה היהודית על כן כתב "ארץ ישראל היא הסיבה עצמותית קשורה בקשר חיים עם האומה, הבנויה בסגולות פנימיות עם מציאותה". ישנה הנהי משורבת לשייחם וקיימת תלות מוחלטת בין העם והארץ, הקשורים זה בזה בקשר של חיים, שאין ישראל קראתה גוי אחד - רק בארץ יעמה אהרון אחד ולא אינן בלתי-היהודי".

אמת הריני, פהא לתתך

אמת הריני, פהא לתתך

ארץ ישראל לישראל היא ארץ הזמים אשר כל שפע של חיים ונוקם... המה ישראל מארץ הקודש. היא לישראל מהאבות שהנשמה תלויה בה... אשר גם חסרנו כל שהוא מעבד בעד החיים בניקב הלב וכי' - וזהו שודו... הטעם של עולי בבל שקידשו ארץ ישראל בקדושה שאין אחריה קדושה... והגיונו הרבה כרכים שלא כבשום. ומדע נסודו באלו הגיונו אחרים. כי עולי בבל הרגישו ברובו קדוש מה המה העלוקים הכלתי מתחלקים ואם יחסר מהם אין כלום והא אלה כיבשו וקידשו. ובימים ימי הית עלקשט שאנו צדיקים להחזירם ביותר כי הרגשת קדושה גם יותר הנבולט שכבשו עולי מצרים באים אלינו בהצעות לפשרות. ולא ידעו ולא יבינו כי החזרת ודולקו אינו מחפשות. אלא אנו להיות או להרצה. - זה הכלל: וזאתו אמור בהנאה.

גדול בשם ה' ונתאמן לוקח למעלה את קומתו שכפפה בגלוה. ולא נותר על כל מה שידשנו מאת ד' אלוקינו. ולא נבזו למתנות אף על שקל אחד בארץ. והנה"ה יאמנו דבר ה' לנביאו. ראשון לציון הנה המב ולירושלים מבשר אתך.

הייב חציה של

הגבלות, הקלומטרם האלו שלנו, מקודשים בקדושה אלוהית, האין בידע, בשום אופן שבעולם אפשרות של ויתורים עליהם. מלבד זאת צריך לזכור את הדבר המשותט שהקלומטרם האלו שאנו נמצאים בתוכם עכשיו, אינם רק שלנו; אנוהו מנינים קטנים, מנינים של עם ישראל, של כל ישראל, הארץ הזאת שייכת לא רק לשלטה מלוניו החזורים עממצאים מה, כי אם לא פחות מזה - לכל מיליוני היהודים שברוסיה ובאמריקה ובעולם כולו. אין כל רשת להעלות על הדעת - אנוהו לא קיבלנו מהם ימי כח משפטי - לוותר על הקרקעות האלו, בשום אופן שבעולם; זו מצוה נשמה דאורייתא - יהודי האל עבדו - זשום השבולות והסיוכים פרטיים, שלם להיות ממשלה ושום בטויו שזום שלנו לא ישט ולא יועלו בה.

אני קורא לעם ישראל קום וחיח!

עם ישראל חי ומרננו ועומד מעל ליכא אכפנותי' חזו, ולעומת המראות הפולטית חזו נדע שעם ישראל חי וקיים, וזויד מלך ישראל חי ומלכות ישראל חיה וקיימת. ובשום אלהיו גדול ונורמם את דגל הצבא ודגל המלכות ודגל הקדושה, ודגל התורה, ודגל יראת שמים. עבדו את ד' אלהינו בשמחה וברנה, בקידוש שם שמים בתוכנו ובתוכנו על כל המערכה השלמה של סידור המדינה שלנו שחיה וקיימת לאורך ימים טובים.

אם אתה רוצה להצטרף אלינו - חתום אתה כאן

ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות

גם לגבי ערך המקום הזה מבחינת התורה והמצוות, ישנם דברים מפורשים אצל חז"ל ששקולה מצוות ישוב ארץ ישראל כנגד כל המצוות שבתורה. דבר נורא! בודאי הרגשה זו לא באה להרוס את כל המצוות. יש להבין שכל מצווה היא פרט מתוך כל תורה מצוות, ומצוות ישוב הארץ אינה פרט; היא מצווה כללית של היות כל כלל ישראל בארץ ישראל. וקיים התורה האמיתי הוא בארץ ישראל, ובשאר מקומות, הוא כמין זכר, כדי שכשנחזור לארץ נדע ארץ לקיים.

חתימת הרבני - שלום, 18

התורה רוצה שתתבטק תמיד אל העולם האמיתי, אל הפקוד לכל המתרחש בעולם הזה, ולכן נתנה לנו מצוות ואת פרט התכלה שבה; אוחו "תעשה", שבעורח עברים לתת תאמת, שם פראה בנינו, שלא הטוב המדיני, הכלכלי, או הכסחוני מברז - אלא תורה ומצוות בלבד. המה דוגמת מן העבר; תולכים שנים יעשר מרגלים, לאלם תמונה מצב של ארץ ישראל, ולדווח עליה. כולם רואים פציאות זאת, מקפונות האנשים והים מה רא עשרה מתוס - יכי עש העם הישב בארץ - וגם לקוי הענק לאינו שסי' נמדיג. טו. בוח, לחרות, הם לא שיקרו. ומח ראו השנים החתוים - יכי לחקטו חם, טר עלם מעליהם ודי אנתו! וטש ה, ט. אדם ראינת עקום מאימים, ואנו ראינו, שייטאכלי אותם קלחם - אך ותכן הבלל כח גדול פחות-דעת מקלועת - פשוט; אותם שנים נבלו בערות היצין העליונה, הוראה את חוכת הרהות, יסוד המצוות, כוחם של עקבי הארץ, בעד רק עובדות החחית של איוב; וכיוון שכעת יסר צלמי' אובג מת וטסה לו - הביט שאין לעקום כל ממשות ואילו לישראל, יש זכויות רוחניות; העק למיט, משה בראשט, יויה אנתו! וכי בוח שנים עקום אלו, קפירלה סיתון ועק, אותם היכה משה כאשר מתבוננים עם היצין הנשמית בלבד - וראים עקום, אך בהתבוננת על עין-השכל, חסרחנה בוד רוחניו של מה שצולמת היצין - אין לעקום כל סיכו, קמטף עקן הפתגושא לנבה עשרות מטרים - שקועט שבק חיים.

זאת מטרת התכלת שבצביות: לתן לראיית השודש הרוחני שבפציאות; להבין שגבר, הוא הנורא ארץ, והוא המכניסם לארץ ישראל. מתיל התכלת, מוביל להבוננת רוחנית; החחיה כולה, משרש ועד תכלית; מעקמי הרוח - ועד חוס-רקיע, ומשם אל כטא-הכבוד - מקור החוויה.

אם אתה רוצה להצטרף אלינו - חתום אתה כאן

על דבר השאלה העומדת על הפרק בקשר עם הדרה של הוצעה המלכותית. אם שרי לחתר על חלק מארץ ישראל. הנה הדבר ברור ופשוט דחילה לישראל לתת. וכל ויתור על מה שהוא קדוש בקדושת ארץ ישראל חלק גדול או חלק קטן הוא מבחינת לא הודה בארצו ואין שום הבל בין אם לא הודה בכל הארץ ללא הודה בחלק מן הארץ. ומרעה

שהתחנן לעבור בארץ התחנן שיצבור בכל הארץ לא רק בהשפלה כיא גם בהר. המה המונ הזה הלבנוד ושלא נתקבלה תפלתו לעבור בכל הארץ לא נכנס אף לחלק מן הארץ. ואם על מרעה שאמרו עליו איש מצרי הציטו ה' נחשב זה לא הודה בארצו ובשביל זה נסחבבו הדברים שלא נכנס לארץ ונגרם מהם כל האסונות שלנו חורבן ביהמ"ק וכל הגלויות הגדולות הארוכות. כי ליתניד על חלק מהארץ דזה יותר מלא הודה כיא גם טופר בארצו; וכל אשר בשם ישראל יכונה אסור עליו לכתוב את יחודתו ואת שייכותו לארץ ישראל כולה בין גולה כה בין לא גולה כה כאשר מן מרעה גולה במצרים ולא חיו ישראל עוד נכנסים לארץ. ואעפ"כ חיי נחשב זה לעון ואם כיכ גדול העון של אי הודה בארץ ליהודי. כמה יגדל עון זה ליצבור שידבר בשם כלל ישראל. וקוי כ"ב של ק"י מפיחה בארץ.

ואין טעם כי אם יגיע הדברים ויצטרפו הלילה לחתום על כתב חתה בין לאומי שבשמעו יח' ויתור איזה שהוא מכל זכותנו על ארץ ישראל. נוח יותר להחזיקים לכפץ בהתנות וידיהם ולא יקצצו בנוסיעות נן ריה ציון מכלל יופי אלקים המופי. בשם שהאמר כל התורה מן השמים חוק מאות אהת הרי הוא כופר בעיניו. וכן האמר כל ארץ ישראל לישראל לישראל ממשעל אהת הרי הוא נוטי מקדושת הארץ ואת נפס ישראל. הוא טבע.

ואף גם אם יצילו ציוה נפשית מישראל מנכוד להצם בגלות בה שיתאחזי בחלק שיקראו לו מדינה יהודית. אין בה משום היתר לבתר לכהדים לבם וזינם של ישראל. להציל עצמם בממונו של חבירנו כדברי הנבי פרק הגחל ומאכיל דבר כגון זה יהרג ואל יציל עצמי בממון חבירו ואין יכולים להציל יאלו בויתור חלק אתר השייר לכל ישראל ולכל הדרות עד עולם. וכיש דבאמת גם הצלה אינה בטוחה כי פי שייבטיח לעצב את מדינתו מלחור על מעשיהם המפחידים שעשו עד הנה. ובמה בטוחה ביותר המדינה היהודית בכל אלה.

שלמות ארץ ישראל
אסור לנו להסיח את הדעת משלמות ארץ ישראל ומקרקעותיה של ארץ ישראל. אחת ולתמיד צריך להפסיק את מחשבות ההכל שהקמנו מרינות ולא יותר. איתנו לא יזיזו מכאן. מבורר באיגרות שאין זה משנה מצד מי באה הכפייה: יש עלינו חיוב למעשה של מסירות נפש.

מצוות ישוב ארץ ישראל, היא מעל כל מצווה. היא שורשית ויסודית ו"כוללת כל התורה", כדברי אורי החיים הקדושים.
בחינוניות אין ויתורים
הקדושה השמימית נמשכת לארץ. שמיא וארעא נשקי אהרדיי. "אתהלך לפני ד' בארצות החיים" - זו ארץ ישראל. ארץ ישראל היא ארץ החיים, מקור החיים. "כי עמך מקור חיים". מציאות של חיים אינה ניתנת לחלוקה. גם בחלק הראשון של ספר אורות כתוב שארץ ישראל היא ארץ החיים, ובחינוניות אין ויתורים.

על כרחך אתה ח"י. אנו חיים על כרתנו, מתוך חינוניות דורותית. אנהנו הנמצאים כאן, הגנו השלוחים של כל ישראל, מתוך בריאות, שלמות וקוממיות של חיים, "כי את כל הארץ אשר אתה רואה, לך אתנה ולוועד עד עולם". "עד עולם" - זה עד עולם כל הויתוריים, "אי עבדי, לא מהני". אנו שלוחים של עם ישראל, של מציאות כל הדרות, כל הדרות שעברו וכל הדרות עתידים להיות, ונישאר נאמנים.

מסירות נפש על הארץ
צריך לדעת שקניין ארץ ישראל הוא במסירות נפש, במלחמת מצווה. וירשתם אותה וישבתם בה. חיוב מלחמה הוא חיוב מסירות נפש. חיוב להיכנס לתוך מצב של מסירות נפש. בכל המצוות אין הלכה כזאת, מלבד כאן.

שלוש ארצות בארץ ישראל: יהודה, ועבר הירדן והגליל. כל הגושפאות של הפולטיקה, אין בהם ממש. אף עבר הירדן הוא ארץ ישראל, שייך לסדר החינוניות שלנו, ל"ארצות החיים". אלו דברים אוניקסיטיביים שאינם משתנים, אף במצבים של פיקוד נפש. זו מצווה של הצבא שלנו והחייילים שלנו.

ויבונר ש"עולם, קרא הדרות מראש. הכין את הארץ והאת בשבילנו עד עולם, ע. עולם ממש, זה מחייב אונתו: "וירשתם אתה וישבתם בה". אנו נפגשים עם פקודה אלוהית, מצווה אלוהית, עובדה אלוהית, ועל גביה מובטחת לנו ברכת ד'. נקיים את המצווה ונצליח, בכל מלוא רוחב ארצנו, יהודה, הגליל ועבר הירדן, ונרחיב את הכיבושים שלנו.

חתימת הרבני - שלום, 25-27